

Moderne tijd

---

16 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

3, 2, 5, 1, 4, 6

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

17 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- De eenwording van Duitsland / de overwinning van Duitsland op Frankrijk (en het daardoor veranderde machtsevenwicht) veroorzaakte de zorg in Groot-Brittannië 1
- De Britten maakten zich zorgen, omdat zij vreesden dat de Duitse hegemonie op het continent ook de Britse (koloniale) belangen zou aantasten / zij vreesden voor een nieuwe Europese oorlog 1
- Bismarck voerde een alliantiepolitiek (of een juiste omschrijving daarvan) / geen koloniale politiek / streefde naar handhaving van het bestaande machtsevenwicht (waarmee hij tegemoetkwam aan de Britse zorg) 1

18 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat door alleen vrouwen toe te laten het bestuur wilde laten zien dat vrouwen (zonder de hulp van mannen) konden organiseren / wilde het bestuur aan vrouwen de kans geven bestuurlijke ervaring op te doen, waarmee zij de opkomst van het feminisme wilde bevorderen.

Opmerking

Alleen als een verband wordt aangegeven tussen het toelatingsbeleid en de ontwikkeling van een politiek-maatschappelijke verandering worden scorepunten toegekend.

19 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Rosa Luxemburg schrijft dat de dictatuur van het proletariaat moet worden uitgeoefend door de massa / niet in handen mag komen van een kleine minderheid, wat de Komintern gevaarlijk vindt, omdat de Sovjet-Unie (die de dienst uitmaakt in de Komintern) een communistische partijdictatuur kent / omdat de Komintern (het leninistische) idee ondersteunt dat de macht in handen moet zijn van een kleine groep (beroepsrevolutionairen).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

Uit de poster is op te maken dat de Conservatieve Partij zich zorgen maakt

- dat het Britse rijk uit elkaar valt, wat past bij 'vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme' en 1
- over (groeierende) werkloosheid / de slechte economie, wat past bij 'de crisis van het wereldkapitalisme' 1
- waarbij de Conservatieve Partij ervan uitgaat dat het behouden van eenheid in het Britse rijk de gevolgen van de crisis / de werkloosheid zal tegengaan / dat het uiteenvallen van het Britse rijk de economische crisis zal verergeren 1

Opmerking

Alleen als een passend kenmerkend aspect uit de eerste helft van de twintigste eeuw wordt verbonden met een juiste ontwikkeling, wordt telkens 1 scorepunt toegekend.

21 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- het kenmerk dat past bij de leus is dat het belang van de gemeenschap boven het individu wordt gesteld / het streven naar een 'Volksgemeinschaft' / het nationalisme dat stelt dat het Duitse volk boven alles gaat (ook boven het individu) 1
- het hernoemen tot *Heldengedenktag* moest de Duitsers overtuigen dat sterven voor het vaderland / vechten voor je vaderland een eer was 1
- wat kan worden verklaard met de verheerlijking van geweld door de nationaalsocialisten / het nationalisme van de nationaalsocialisten 1

Opmerking

Als hetzelfde kenmerk van het nationaalsocialisme meer dan één keer gebruikt wordt, wordt hiervoor niet meer dan 1 scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Volgens Stalin zal het sluiten van het niet-aanvalsverdrag (de oorlog doen voortduren en daarmee) alle kapitalistische landen schaden (wat een doelstelling is van de communisten), waarmee hij de kritiek afwijst dat de Sovjet-Unie de kant kiest van de grootste politieke vijand van het communisme / van het fascisme
- De redenering dat de Sovjet-Unie het niet-aanvalsverdrag sluit uit bezorgdheid (door de uitsluiting bij de Conferentie van München) betrokken te worden bij de oorlog kun je niet ondersteunen, omdat uit de bron blijkt dat Stalin de oorlog die Hitler voert goedkeurend bekijkt / De redenering dat de Sovjet-Unie het niet-aanvalsverdrag sluit om Groot-Brittannië en Frankrijk te straffen (voor de uitsluiting bij de Conferentie van München) kun je niet ondersteunen, omdat uit de bron blijkt dat Stalin van plan is de volgende keer de andere kant aan te sporen (en dus geen nadrukkelijke keuze maakt voor Duitsland)

2

2

23 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door te kiezen voor:

- de vlag met de kleuren van Pruisen droeg het Duitse keizerrijk uit dat Pruisen de machtigste Duitse (deel)staat was / een belangrijke rol had gespeeld tijdens de Duitse eenwording
- de vlag van het Frankfurter Parlement / de Weimarrepubliek droeg de regering van de DDR uit dat het land een volksdemocratie was / zich distantieerde van het Derde Rijk / van het keizerrijk

1

1

24 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De hippies dragen bij aan het veranderen van traditionele levenswijzen / samenlevingsvormen door privébezit / consumptie te willen inperken / door een levenswijze in communeverband na te streven, waarmee zij zich afzetten tegen de groei van de consumptiemaatschappij / tegen de toenemende welvaart vanaf de jaren 1960.

Opmerking

Alleen als er een verband wordt gelegd tussen de levenswijze van de hippies en een economische verandering worden scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- De Amerikaanse regering gaat begin jaren 1970 op zoek naar een diplomatieke oplossing voor de oorlog (driehoeksdiplomatie) / wil begin jaren 1970 de Amerikaanse deelname aan de oorlog stopzetten 1
- Uit de bron blijkt dat de hippies (die een samenleving nastreven zonder geweld) een groot aandeel van de jonge (toekomstige) kiezers vormen, zodat de regering hun kritiek op de deelname aan de oorlog niet wil / kan negeren (en op zoek gaat naar een diplomatieke oplossing) 2

26 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door het artikel te laten inleveren:

- wilde Breznev voorkomen dat inwoners van de Sovjet-Unie beïnvloed raakten door de ideeën van Dubček / sympathiseerden met het opstandige Tsjecho-Slowakije 1
- wilde Breznev de relatie met het Westen / met de Oostbloklanden niet in gevaar brengen met berichten over hardhandig optreden door de Sovjettroepen 1
- werd censuur toegepast / bemoeide Breznev zich met de inhoud van de krant (wat een kenmerk van totalitarisme is) 1

27 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Door de Oost-Europese landen als brokstukken weer te geven / door de titel 'omwenteling' 1
- verwijst Herblock naar het in opstand komen tegen het communistische regime in het Oostblok / het uiteenvallen van het Oostblok 1
- Door de arm /door de vlam van het (Amerikaanse) Vrijheidsbeeld af te beelden (die de landen uiteen drijft) 1
- geeft Herblock de westerse visie op de verandering weer dat de opstanden geïnspireerd zijn op het Amerikaanse / westerse vrijheidsideaal 1

Opmerking

Alleen als de verandering / de westerse visie juist wordt weergegeven, wordt 1 scorepunt toegekend aan een juiste verwijzing naar de prent.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

bij 1:

- Zijn ondertekening van het Verdrag van Rome past bij 'De eenwording van Europa'.

bij 2:

- Zijn mededeling dat Nederland marineschepen naar Nieuw-Guinea stuurde past bij (het tegengaan van) 'de dekolonisatie die een eind maakte aan de westerse hegemonie in de wereld'.

bij 3:

- Zijn werk voor de NAVO / zijn pleidooi voor modernisering van het kernwapenarsenaal past bij 'de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken' / past bij 'een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog'.

per juiste combinatie van gegeven en kenmerkend aspect

1